

hrajZAkraj

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA ŽILINSKÉHO
SAMOSPRÁVNEHO KRAJA 2021+

Finančná časť

verzia k 10. 5. 2022

OBSAH

1. ANALÝZA ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV Z EŠIF 2014-2020.....	3
1.1 Stav čerpania finančných prostriedkov EŠIF na Slovensku	3
1.2 Stav čerpania finančných prostriedkov EŠIF v krajoch	5
2. MOŽNOSTI A ZDROJE FINANCOVANIA FINANČNÝCH POTRIEB PHSR ŽSK 2021+ V RÁMCI NÁSTROJOV KOHÉZNEJ POLITIKY EÚ	9
2.1 Komunitárne programy a finančné iniciatívy Európskej únie.....	9
2.2 Národné operačné programy	12
2.3 Integrovaný územný prístup v programovom období 2021 – 2027	18
3. FINANČNÝ PLÁN	19

1. ANALÝZA ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV Z EŠIF 2014 – 2020

1.1 STAV ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV EŠIF NA SLOVENSKU

Analýza čerpania finančných prostriedkov EŠIF na Slovensku v programovom období 2014 - 2020 bola vytvorená na základe spracovaného dokumentu Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky s názvom Informácia o stave implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020. Celková alokácia pre programové obdobie 2014 - 2020 predstavuje k 31. 12. 2021 sumu 16,68 mld. EUR (EÚ zdroj) pre nasledujúce programy:

- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ),
- OP Integrovaná inraštruktúra (OP II),
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP),
- Integrovaný regionálny operačný program (IROP),
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS),
- OP Technická pomoc (OP TP),
- OP Rybné hospodárstvo (OP RH),
- Program rozvoja vidieka (PRV),
- Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika (Interreg V-A SK-CZ),
- Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko (Interreg V-A SK-AT),
- Program spolupráce Interact III (PS Interact III).

V roku 2021 došlo k navýšeniu celkovej alokácie z pôvodných 15,34 mld. eur na 16,68 mld. eur (597,02 mil. eur pre REACT-EU a dodatočné zdroje vo výške 740,48 mil. eur pre PRV. Zároveň bola znížená alokácia OP RH o dekomitment za rok 2020 v sume 2,14 mil. eur.

Iniciatíva REACT-EU je balíčkom podpory Európskej komisie na eliminovanie dopadov pandémie COVID-19 na Slovensku. Celková dodatočná alokácia REACT-EU predstavuje 745,18 mil. eur, z toho bola Európskou komisiou pridelená 1. tranža vo výške 615,98 mil. eur (vrátane OP FEAD). Táto 1. tranža navýšila v rámci EŠIF alokácie OP ĽZ, IROP a OP EVS. Európska komisia schválila revízie uvedených troch OP. 2. tranža vo výške 129,20 mil. eur (vrátane OP FEAD) bude prerozdelená medzi rovnaké OP, ktorých 2. kolo revízií je v príprave. V nadväznosti na dodatočné prostriedky REACT-EU bolo už k 31. 12. 2021 vyhlásených 28 výziev a vyzvaní s alokáciou vo výške 573,71 mil. eur (96,10 %), zazmluvnených bolo 354 projektov vo výške 395,12 mil. eur (66,18 %) a vyčerpaných bolo 136,55 mil. eur (22,87 %).

V nadväznosti na krízu v dôsledku pandémie bola schválená realokáciu nezazmluvnených finančných prostriedkov EŠIF na opatrenia v boji proti pandémie COVID-19 a na zmierňovanie jej následkov v celkovej výške 1,11 mld. eur. K 31. 12. 2021 bolo na COVID opatrenia vo výzvach a vyzvaniach sprístupnených 1,24 mld. eur (111,88 %), zazmluvnených 1,15 mld. eur (104,35 %) a vyčerpaných 794,01 mil. eur (71,85 %) (*Informácia o stave implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020, MIRRI SR*).

POČET A SUMA ŽIADANÉHO A SCHVÁLENÉHO PRÍSPEVKU ŽIADOSTI O NFP

K 31. 12. 2021 bolo prijatých spolu 34 814 ŽoNFP, z toho 17 698 ŽoNFP bolo aj schválených, čo predstavuje 50,84 % z celkového počtu prijatých ŽoNFP. Z požadovanej výšky NFP 27,39 mld. eur bolo schválených 19,42 mld. eur, čo predstavuje 70,90 % z požadovanej sumy NFP.

Tabuľka 1: Prehľad prijatých a schválených ŽoNFP (bez PS INTERACT III) k 31. 12. 2021

Program	Alokácia 2014-2020		Prijaté ŽoNFP	Požadovaná výška NFP	Schválené ŽoNFP	Schválená výška NFP
	EÚ zdroj	SR zdroj	počet	suma NFP	počet	suma NFP
OP ĽZ	2 929 999 089	494 924 635	5 993	4 614 791 716	4 184	3 964 121 244
OP II	6 009 937 611	1 026 022 428	4 335	9 211 254 888	2 955	7 240 298 727
OP KŽP	2 832 531 290	329 249 335	5 181	5 621 244 469	2 620	3 164 743 027
IROP	1 894 842 772	310 981 158	4 697	3 508 624 787	2 545	2 288 701 540
OP EVS	336 765 425	47 955 668	314	468 761 346	169	424 271 594
OP TP	159 071 912	28 034 015	263	251 740 460	219	226 749 963
OP RH	9 676 595	3 104 663	86	13 084 615	40	6 605 998
Interreg V-A SK-CZ	90 139 463	6 228 064	551	261 603 931	159	102 582 167
Interreg V-A SK-AT	75 892 681	3 651 172	84	130 391 393	53	83 149 392
SPOLU EŠIF (bez PRV)	14 338 856 838	2 250 151 138	21 504	24 081 497 605	12 944	17 501 223 651
PRV	2 300 176 822	774 740 916	13 310	3 310 213 765	4754	1 918 817 704
SPOLU EŠIF (s PRV)	16 639 033 660	3 024 892 054	34 814	27 391 711 370	17 698	19 420 041 355
<i>z toho REACT-EU</i>	<i>597 022 495</i>	<i>3 760 930</i>	<i>1 250</i>	<i>689 557 585</i>	<i>579</i>	<i>437 023 796</i>

Pozn.: V rámci PRV je počet prijatých a schválených ŽoNFP údaj len za projektové opatrenia, suma NFP je vrátane sumy žiadostí o podporu neprojektových opatrení. K 31. 12. 2021 bolo v rámci neprojektových opatrení predložených 60 358 žiadostí a schválených 56 212 žiadostí. Prehľad neobsahuje údaje o ŽoNFP zo stiahnutých výziev, ktoré sa ďalej nevyhodnocujú a z výziev, ktoré boli vylúčené z financovania EŠIF.

Zdroj: Informácia o stave implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020, MIRRI SR

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci všetkých programov EŠIF bolo k 31. 12. 2021 vo výške 8,28 mld. eur, čo predstavuje 49,64 % z alokácie na programové obdobie 2014 – 2020 (zdroje EÚ). Najvyššiu mieru čerpania vykazujú OP TP, PS INTERACT III a OP ĽZ.

Tabuľka 2: Čerpanie finančných prostriedkov EŠIF k 31. 12. 2021

Program	Alokácia 2014 - 2020	Čerpanie EŠIF	
	EÚ zdroj	EÚ zdroj	%
OP ĽZ	2 929 999 089	1 862 559 068	63,57 %
OP II	6 009 937 611	2 699 308 674	44,91 %
OP KŽP	2 832 531 290	1 415 251 588	49,96 %
IROP	1 894 842 772	738 679 011	38,98 %
OP EVS	336 765 425	192 866 082	57,27 %
OP TP	159 071 912	129 449 476	81,38 %
OP RH	9 676 595	2 253 443	23,29 %
Interreg V-A SK-CZ	90 139 463	42 742 176	47,42 %
Interreg V-A SK-AT	75 892 681	30 206 169	39,80 %
PS Interact III	39 392 594	29 254 070	74,26 %
SPOLU EŠIF (bez PRV)	14 378 249 432	7 142 569 756	49,68%
PRV	2 300 176 822	1 137 004 940	49,43%
SPOLU EŠIF (s PRV)	16 678 426 254	8 279 574 695	49,64%
<i>z toho REACT-EU</i>	<i>597 022 495</i>	<i>136 549 643</i>	<i>22,87%</i>

Zdroj: Informácia o stave implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020, MIRRI SR

STAV KONTRAHOVANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV EŠIF

K 31. 12. 2021 bolo kontrahovanie finančných prostriedkov EŠIF vo výške 14,41 mld. eur, čo predstavuje 86,38 % z alokácie na programové obdobie 2014 – 2020 (EÚ zdroj). Najvyššiu mieru kontrahovania vykazujú PS INTERACT III, OP ĽZ a Interreg V-A SK-AT.

Tabuľka 3: Kontrahovanie finančných prostriedkov EŠIF k 31. 12. 2021

Program	Alokácia 2014 -2020		Kontrahovanie EŠIF	
	EÚ zdroj	Počet zazmluvnených projektov	EÚ zdroj	%
OP ĽZ	2 929 999 089	3 572	2 900 279 977	98,99 %
OP II	6 009 937 611	2 449	5 630 427 495	93,69 %
OP KŽP	2 832 531 290	2 317	2 275 080 557	80,32 %
IROP	1 894 842 772	2 354	1 581 932 600	83,49 %
OP EVS	336 765 425	160	302 477 155	89,82 %
OP TP	159 071 912	211	147 154 852	92,51 %
OP RH	9 676 595	26	3 083 603	31,87 %
Interreg V-A SK-CZ	90 139 463	149	84 426 197	93,66 %
Interreg V-A SK-AT	75 892 681	49	73 044 383	96,25 %
PS Interact III	39 392 594	-	39 392 594	100,00 %
SPOLU EŠIF (bez PRV)	14 378 249 432	11 287	13 037 299 415	90,67 %
PRV	2 300 176 822	4490	1 370 046 492	59,56 %
SPOLU EŠIF (s PRV)	16 678 426 254	15 777	14 407 345 907	86,38 %
<i>z toho REACT-EU</i>	<i>597 022 495</i>	<i>354</i>	<i>395 115 626</i>	<i>66,18 %</i>

Zdroj: Informácia o stave implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020, MIRRI SR

1.2 STAV ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV EŠIF V KRAJOCH

Hodnotenie implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov bolo zrealizované na základe otvorených dát portálu ITMS2014+ prostredníctvom www.opendata.itms2014.sk. Toto rozhranie umožňuje strojové spracovanie dát, ich následnú analýzu a následnú vizualizáciu.

Pre potreby tohto vyhodnotenia sme sa snažili sledovať nasledovné ukazovatele/aspekty:

- počet predložených žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) v delení na prijaté, schválené a zamietnuté,
- suma žiadaného NFP v delení na prijaté, schválené a zamietnuté,
- absorpčná kapacita žiadateľov v EUR – pre účely tohto vyhodnotenia sa absorpčná kapacita v EUR rovná sume NFP prijatých žiadostí o NFP,
- počet a suma zazmluvnených projektov,
- priemer COV na 1 projekt,
- počet žiadostí a suma projektov podľa operačných programov,
- suma žiadostí a suma projektov podľa sektorov (štátny, samospráva, súkromný).

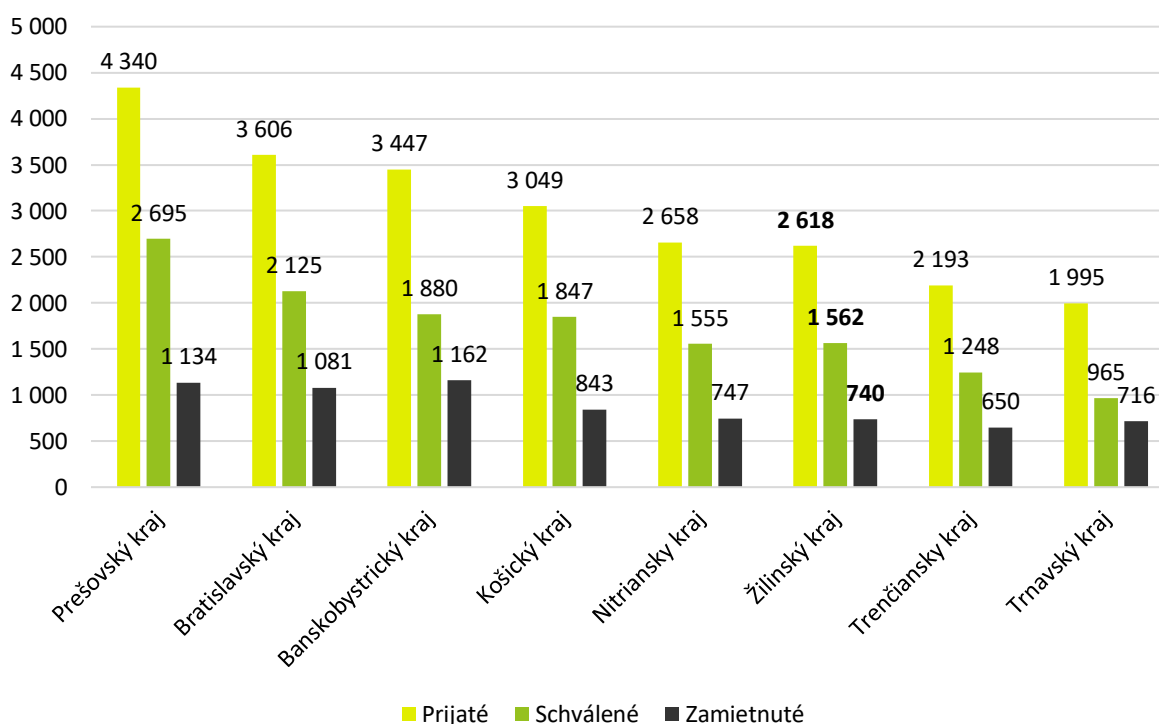
Aby sme získali prehľad, kde sa v uvedených oblastiach nachádza Žilinský kraj, porovnali sme tieto údaje s údajmi ostatných krajov. Rovnakou optikou sme porovnali okresy Žilinskeho kraja medzi sebou.

Uvedené prehľad je vypracovaný s dátami k 7. 1. 2022. Pri aktualizácii dát môže dochádzať k miernym odchýlkam, vzhľadom na stále prebiehajúci proces podávania žiadostí a ich schvaľovania. V niektorých prípadoch nemusia byť hodnoty úplne presné z dôvodu neuvedenia aktuálneho stavu podaných žiadostí.

POČET ŽoNFP A SUMA ŽIADANÉHO PRÍSPĚVKU ŽIADOSTI O NFP

V programovom období 2014 - 2020 subjekty so sídlom v Žilinskom kraji predložili **k 7. 1. 2022 celkovo 2 618 žiadostí**, z ktorých **1 562 bolo schválených** a 740 zamietnutých. Zvyšných 310 žiadostí bolo zatiaľ v hodnotení a pri 6 žiadostiach nebol uvedený stav. Čo sa týka celkového počtu žiadostí, tak ŽSK nijakým spôsobom nevyčnieva, rovnako aj v pomere schválených (59,66 %) a neschválených (28,27 %) žiadostí. V celkovom počte žiadostí výraznejšie vyčnieva Prešovský kraj so 4 340 žiadosťami a zároveň aj v úspešnosti (pomer schválených 62,1 % a neschválených 26,13 % žiadostí o NFP).

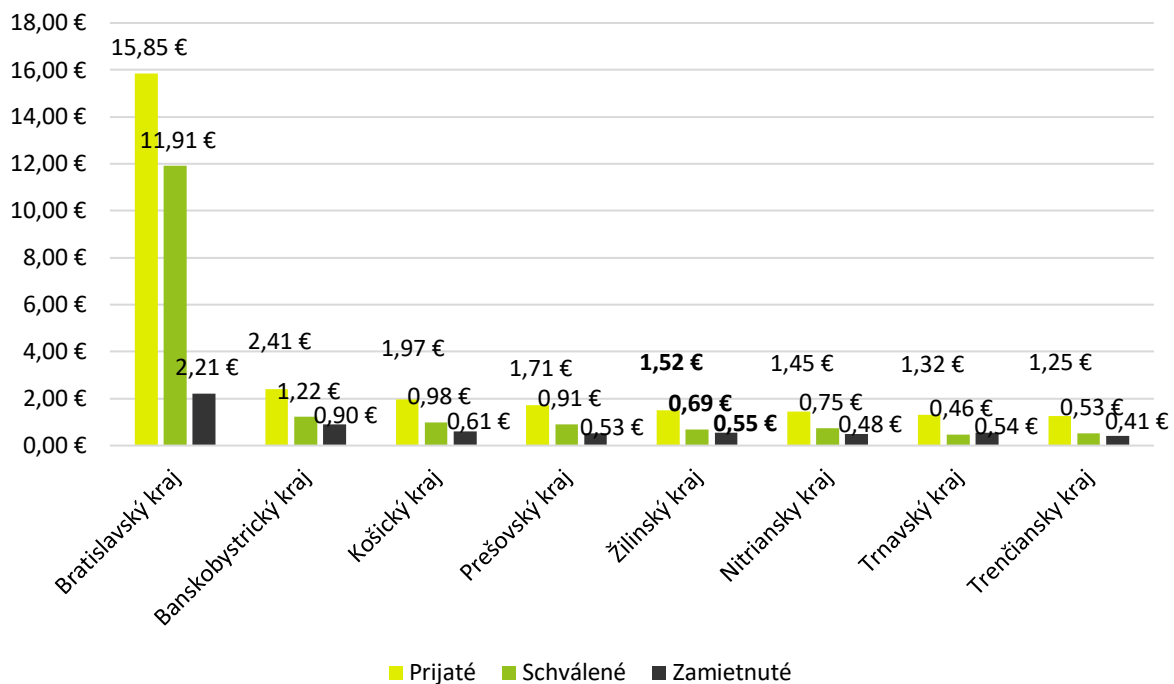
Graf 1: Počet ŽoNFP podľa krajov k 7. 1. 2022

Zdroj: ITMS2014+, vlastné spracovanie

V nasledujúcom grafe je zobrazená celková suma žiadaného príspevku žiadostí o NFP (EÚ zdroj) v miliardách eur naprieč všetkými krajmi na Slovensku vrátane schválenej a zamietnutej sumy. Celkovo boli prijaté žiadosti podané subjektmi v Žilinskom kraji vo výške 1,52 mld. eur. Schválené boli v Žilinskom kraji žiadosti vo výške 0,69 mld. eur a zamietnuté boli žiadosti v celkovej sume 0,55 mld. eur. Čo sa týka celkovej sumy žiadostí, tak ŽSK nijakým spôsobom nevyčnieva, rovnako aj v pomere sumy schválených (45,66 %) a neschválených (36,57 %) žiadostí. V celkovej sume žiadostí výraznejšie vyčnieva Bratislavský kraj so sumou prijatých žiadostí vo výške 15,85 mld. eur a zároveň aj v úspešnosti (pomer sumy schválených 75,12 % a neschválených 13,95 % žiadostí o NFP).

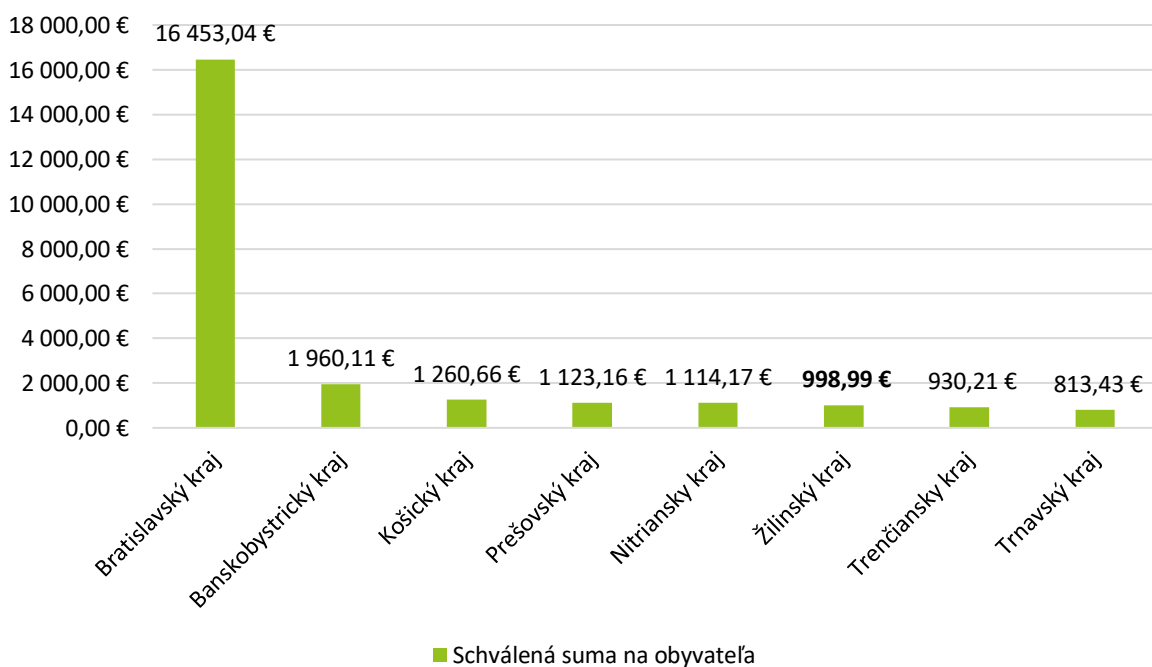
Graf 2: Suma žiadaného príspevku žiadostí o NFP (mld. eur)

Zdroj: ITMS2014+, vlastné spracovanie

V prepočte celkovej schválenej sumy podaných žiadostí na obyvateľa (na základe počtu obyvateľov k 31. 12. 2021 v danom kraji) bola najvyššia schválená čiastka na obyvateľa v Bratislavskom kraji vo výške 16 453,04 eur. V Žilinskom kraji boli schválené žiadosti vo výške 998,99 eur na obyvateľa, radí sa tak k trom slovenským krajom s najnižšou čiastkou na obyvateľa spoločne s Trenčianskym krajom (930,21 eur na obyvateľa) a Trnavským krajom (813,43 eur na obyvateľa).

Graf 3: Suma schváleného príspevku žiadostí o NFP na počet obyvateľov

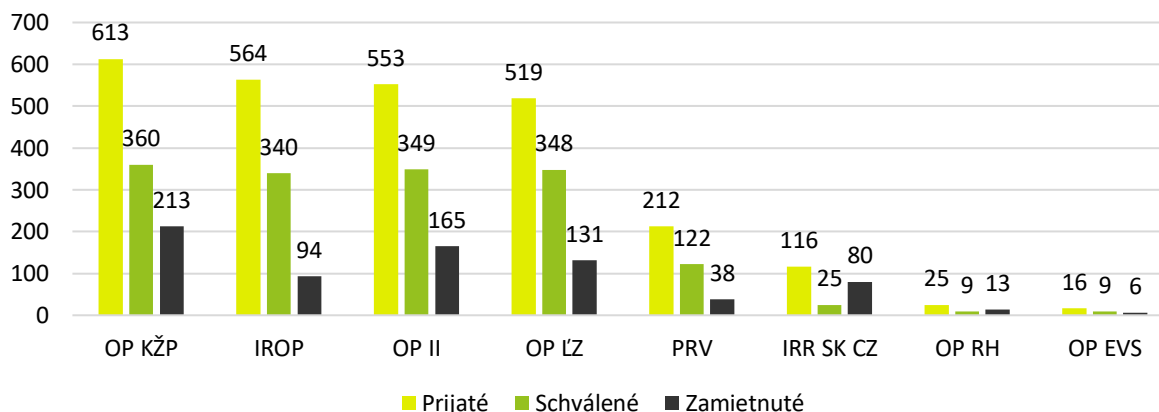

Zdroj: ITMS2014+, vlastné spracovanie

ŽIADOSTI A PROJEKTY PODĽA OPERAČNÝCH PROGRAMOV V ŽILINSKOM KRAJI

V Žilinskom kraji bolo k 7. 1. 2022 prijatých najviac žiadostí v rámci OP KŽP v celkovom počte 613 žiadostí, z ktorých bolo schválených celkom 360 (58,73 %) a zamietnutých 213 (34,75 %). Najmenej bolo podaných žiadostí v rámci OP EVS, z ktorých bolo schválených 9 žiadostí (56,25 %) a zamietnutých 6 žiadostí (37,50 %). Najväčší podiel schválených žiadostí voči počtu podaných (67,05 %) bolo v rámci OP LZ (podaných 519 žiadostí, schválených 348 žiadostí a neschválených 131 žiadostí). Najväčší podiel zamietnutých žiadostí je v rámci programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A SK-CZ vo výške 68,97 % zamietnutých žiadostí (prijaté 116 žiadostí, schválených 25 žiadostí, neschválených 80 žiadostí).

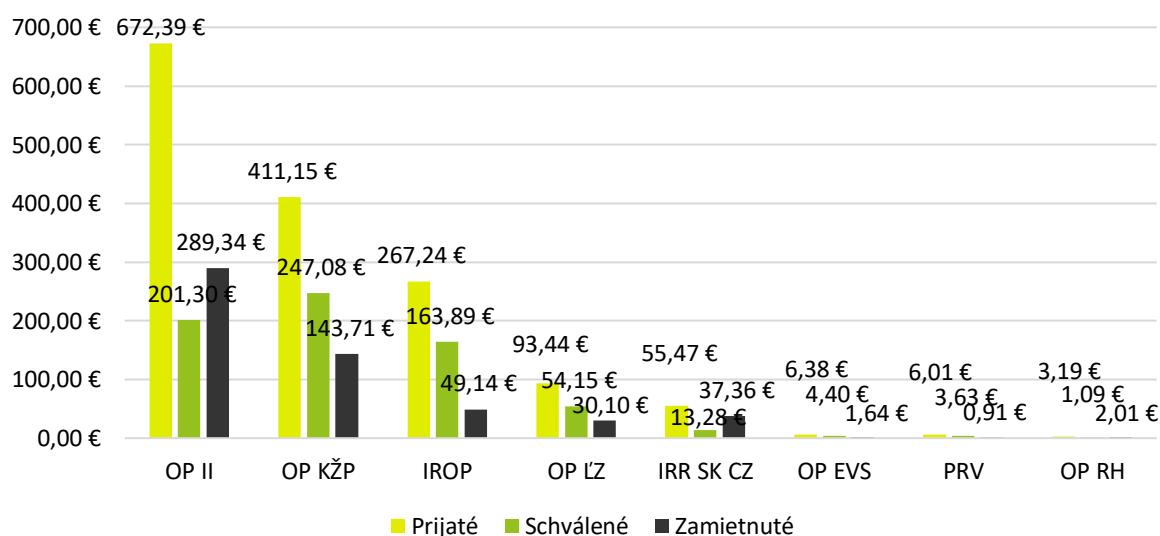
Graf 4: Počet ŽoNFP v rámci jednotlivých operačných programov v Žilinskom kraji

Zdroj: ITMS2014+, vlastné spracovanie

V nasledujúcom grafe je zobrazená celková suma žiadaného príspevku žiadostí o NFP (EU zdroj) v miliónoch eur naprieč jednotlivých operačných programov vrátane schválenej a zamietnutej sumy. Najväčšia suma prijatých žiadostí bola v rámci OP II (672,39 mil.eur), schválené však boli žiadosti vo výške 201,30 mil. eur (29,94 %) a zamietnuté žiadosti vo výške 289,34 mil. eur (43,03 %). Najväčší podiel sumy schválených žiadostí na prijatých bolo v rámci OP EVS vo výške 68,95 % (suma prijatých žiadostí 6,38 mil.eur, schválené 4,40 mil. eur, zamietnuté 1,64 mil. eur).

Graf 5: Suma žiadaného príspevku žiadostí o NFP v rámci jednotlivých operačných programov v Žilinskom kraji (mil. eur)

Zdroj: ITMS2014+, vlastné spracovanie

2. MOŽNOSTI A ZDROJE FINANCOVANIA FINANČNÝCH POTRIEB PHSR ŽSK 2021+ V RÁMCI NÁSTROJOV KOHÉZNEJ POLITIKY EÚ

2.1 KOMUNITÁRNE PROGRAMY A FINANČNÉ INICIATÍVY EURÓPSKEJ ÚNIE

CENTRÁLNE RIADENÉ EURÓPSKE PROGRAMY

Okrem štrukturálnych fondov (ESIF), ktorých riadenie zdieľa EÚ a jednotlivé členské štáty a prostredníctvom ktorých sa dnes financuje prevažná väčšina výdavkov EÚ, existuje druhý spôsob financovania z EÚ, a to prostredníctvom fondov, ktoré sú spravované centrálné a priamo Európskou komisiou alebo jej poverených inštitúcií – tzv. centrálné riadené programy. Ich finančná perspektíva bude v programovom období 2021 – 2027 významne narastať, avšak sú spojené s náročným procesom prípravy (veľká celoeurópska konkurencia žiadateľov a nízka úspešnosť podaných žiadostí) a realizácia projektov s obvykle vysoko inovatívnym a kreatívnym potenciálom, udržateľnosťou a prenositeľnosťou v kontexte EÚ. Ambicióznymi a skúsenými žiadateľmi v rámci partnerstva vedy, súkromnej a verejnej sféry.

Medzi kľúčové centrálné riadené programy patria:

- **Horizont Európa/Horizon Europe** (veda, konkurencieschopnosť, inovácia),
- **Connecting Europe Facility - CEF** (Nástroj pre prepojenie Európy – transeurópska dopravná, energetická a digitálna infraštruktúra),
- **Erasmus+** (vzdelávanie/odborná príprava, mládež, šport),
- **Kreatívna Európa/Creative Europe** (delí sa na dve časti: Kultúra a Media; kultúrna a jazyková rozmanitosť, kultúrne dedičstvo a konkurencieschopnosť, audiovizuálna tvorba),
- **CERV/Citizenship, Equality, Rights and Values** - Práva a hodnoty, nahradil program Europe for Citizens/Európa pre občanov, podporuje európske práva, hodnoty, rovnosť a participáciu občanov),
- **LIFE** (životné prostredie, zmena klímy),
- **Program pre jednotný trh** (bezpečnosť potravín, ochrana spotrebiteľa, konkurencieschopnosť MSP, efektívny jednotný trh, európske štatistiky, účinné štandardy),
- **Program na podporu reforiem** (správa verejných rozpočtov, podnikateľské prostredie, vzdelávanie a odborná príprava/sociálna oblasť, životné prostredie/energetika),
- **InvestEU** (udržateľná infraštruktúra, výskum/inovácia/digitalizácia, malé a stredné podniky – MSP, sociálne podnikanie a zručnosti),
- **Digitálna Európa** (výkonná výpočtová technika, umelá inteligencia, kybernetická bezpečnosť a dôvera, pokročilé digitálne zručnosti, využitie digitálnych kapacít a interoperabilita),
- **European Solidary Corps** (solidarita a podpora tretím krajinám).

Okrem komunitárnych programov existujú aj ďalšie zdroje a iniciatívy podporované Európskou komisiou a zamerané na určitú oblasť alebo cieľovú skupinu. Príkladom môže byť napr. program European Urban Initiative (EUI) alebo projekt European City Facility (EUCF), kde môže byť žiadateľom iba mesto, ktoré zostaví vlastné partnerstvo na lokálnej, regionálnej, národnej či nadnárodnej úrovni na základe potrieb riešeného projektu.

Iniciatíva **European Urban Initiative (EUI)**, ktorá nahrádza predošlú iniciatívu Urban Innovative Actions (UIA) pomáhajúcu mestám a ich inováciám v období 2014 - 2020. V období rokov 2021 – 2027 je pomoc zaťažená na podporu inovatívnych akcií, budovanie kapacít, znalostí a hodnotenia územného vplyvu, rozvoj politiky a komunikácie. Prvé vyhlásenie výzvy je plánované na august 2022.

Inšpiratívnym príkladom projektu realizovaným v predchádzajúcom období prostredníctvom iniciatívy UIA môže byť napr. slovenský projekt *Košice 2.0*, ktorý riešil ekonomickú transformáciu na digitálne a kreatívne mesto, nízku občiansku angažovanosť a infraštruktúru kreatívneho priemyslu v digitálnom veku. Do projektu bola zapojená okrem samotného mesta aj košická univerzita, neziskové organizácie, podniky a ďalší partneri. Inšpiráciou môže byť aj český projekt *CLAIRO – CLear AIR a klimatická adaptácia v Ostrave a ďalších mestách*, do ktorého bol zapojený aj Moravskosliezsky kraj, niekoľko univerzít, vrátane Univerzity Palackého v Olomouci a ďalší partneri.

Nástroj pre európske mestá (European City Facility/EUCF) poskytuje podporu investičným projektom v oblasti udržateľnej energie, ktoré prispievajú k zlepšeniu energetickej náročnosti a dosiahnutiu energetickej úspor. O grant

vo výške **60 000** eur na rozvoj investičnej koncepcie v oblasti udržateľnej energie môžu žiadať mestá a obce v EÚ, ktoré majú schválený SEAP/SECAP alebo obdobný záväzný dokument. Prostredníctvom grantu je možné financovať činnosti nevyhnutné pre rozvoj investičných koncepcií (napr. štúdie uskutočniteľnosti, právne analýzy, sociálne štúdie, štúdie trhu, finančné analýzy a pod.). Nástroj pre európske mestá sa zameriava okrem iného na tieto investičné sektory:

- zlepšenie účinnosti zariadení/vývoj a využívanie integrovaných obnoviteľných zdrojov budov – verejné, obytné budovy a terciárne (mimo obecné) budovy,
- modernizácia diaľkového vykurovania alebo prechod na obnoviteľné zdroje,
- smart grids,
- udržateľná mestská mobilita (napr. verejná doprava, dobíjacie stanice atď.),
- inovatívna energetická infraštruktúra (napr. občianske energetické spoločenstvá),
- inovatívne prístupy k verejnému osvetleniu, čistiarne odpadových vôd atď.).

EUCF nepodporuje investície do energetických projektov závislých od fosílnych palív.

INTERREG EUROPE, INTERREG CENTRAL EUROPE A INTERREG DANUBE

Programy INTERREG sa zameriavajú na zlepšenie regionálnych politík prostredníctvom výmeny skúseností, inovatívnych postupov a budovaním kapacít medzi subjektmi podieľajúcimi sa na implementácii a príprave regionálnych politík. Ide o projekty mäkkého charakteru, kde môžu byť realizované pilotné investičné aktivity v obmedzenom rozsahu. Podpora je zameraná na všetky tematické ciele kohéznej politiky od výskumu a inovácií, životného prostredia, klimatických zmien, sociálnej problematiky, dopravy a mobility až k previazaným oblastiam integrovaného rozvoja.

MEDZINÁRODNÝ VIŠEHRADSKÝ FOND

Medzinárodný Višehradský fond (The International Visegrad Fund) je medzinárodná donorská organizácia založená v roku 2000 vládami krajín višehradskej skupiny – Slovenska, Česka, Maďarska a Poľska na podporu regionálnej spolupráce v rámci Višehradského regiónu (V4) i medzi regiónom V4 a ďalšími krajinami, regiónom západného Balkánu a Východného partnerstva. Fond z príspevkov členských krajín V4 poskytuje 8 miliónov eur prostredníctvom grantov podporou mobilit a štipendií. Ostatné darcovské krajiny (Kanada, Nemecko, Holandsko, Južná Kórea, Švédsko, Švajčiarsko, Spojené štáty americké) poskytli ďalších 10 miliónov eur prostredníctvom rôznych grantových programov vedených fondom od roku 2012.

Fond podporuje tieto oblasti:

1. Kultúrna a spoločná identita
2. Vzdelávanie a budovanie kapacít
3. Regionálny rozvoj, životné prostredie a turizmus
4. Verejná politika a inštitucionálne partnerstvo
5. Inovácia, výskum, vývoj, podnikanie
6. Demokratické hodnoty a médiá
7. Sociálny rozvoj

Žiadateľom môžu byť mimovládne, neziskové organizácie a spolky, základné a stredné školy, vysoké školy a univerzity, orgány miestnej správy a samosprávy, ďalšie verejné inštitúcie (napr. príspevkové organizácie – múzeá, galérie, športové kluby, spolky), súkromné spoločnosti.

Oprávnenými nákladmi grantu sú predovšetkým ubytovanie, cestovné náklady, catering, nájom priestorov a technické zabezpečenie akcií, honoráre, publikačné náklady, náklady na propagáciu a kancelárske potreby, 15 % režijné náklady.

FONDY EHP A NÓRSKA

Slovenská republika je príjemcom podpory z Fondov EHP a Nórska už od roku 2004 a doteraz z nich získala na podporu mnohých zaujímavých projektov 263 mil.eur. V rokoch 2014 – 2021 boli sumou približne 113 mil. eur podporené projekty zamerané predovšetkým na oblasť kultúry, občianskej spoločnosti, dobrej správy vecí verejných, základných práv a slobody a ďalej na oblasť životného prostredia, energetiky, zmeny klímy a nízkouhlíkového hospodárstva. V nasledujúcom období do roku 2027 je možné opätovne počítať s Nóorskymi fondmi, informácie o programovom období do roku 2027 však zatiaľ nie sú známe (*EEA Grants, 2022*).

PLÁN OBNOVY

Východiská Plánu obnovy obsahujú priority vlády SR a jeho jednotlivé komponenty, ktoré sú navrhnuté tak, aby pomohli vyviešťať slovenskú ekonomiku z krízy vyvolanej pandémiou COVID-19, akcelerovať digitálnu a zelenú tranzíciu ekonomiky, prispieť k splneniu európskych reformných a investičných požiadaviek, a aby zabezpečili základ pre dlhodobý ekonomický rozvoj SR.

Z plánu obnovy môže Slovensko čerpať takmer **6 miliárd eur**, k dispozícii však má aj 8 miliárd eur nevyčerpaných eurofondov a ďalších 13 miliárd eur z nového programovacieho obdobia.

Plán obnovy je postavený na nasledujúcich piatich oblastiach:

1. Zelená ekonomika (obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra; obnova budov; udržateľná doprava; dekarbonizácia priemyslu; adaptácia na zmenu klímy) – plánovaná alokácia 2,3 mld. eur,
2. Vzdelávanie (dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch; vzdelávanie pre 21. storočie; zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl) – plánovaná alokácia 0,9 mld. eur,
3. Veda, výskum, inovácia (efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácie a digitálnej ekonomiky; lákanie a udržanie talentov) – plánovaná alokácia 0,7 mld. eur,
4. Zdravie (moderná a dostupná zdravotnícka starostlivosť; humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie; dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť) – plánovaná alokácia 1,5 mld. eur,
5. Efektívna verejná správa a digitalizácia (zlepšenie podnikateľského prostredia; reforma justície; boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva; zdravé verejné financie; digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)) – plánovaná alokácia 1,1 mld. eur.

EPC FINANCOVANIE

Hlavným predmetom energetických služieb so zaručeným výsledkom (Energy Performance Contracting - EPC) je návrh, projektovanie a realizácia investičných úsporných opatrení v existujúcej budove, areáli alebo inej prevádzkovej jednotke vrátane energetického manažmentu. Investičné náklady hradí dodávateľ, úsporné opatrenia sú niekoľko rokov splácané z dosiahnutých úspor. Pre celý projekt je len jeden dodávateľ (poskytovateľ energetických služieb/ESCO), ktorý na seba berie väčšinu finančných aj technických rizík. Metóda EPC je všeobecne vhodná pre objekty s vysokou spotrebou energie a s horšou energetickou účinnosťou. Výhody tejto metódy financovania sú: záruka za úspešnosť projektu, dlhodobo dosahované zníženie spotreby energie, jeden dodávateľ, rovnaká motivácia dodávateľa i zákazníka, možnosť zaistenia financovania projektu, zlepšenie kvality prostredia (pracovného aj životného). Táto metóda je predovšetkým vhodná pre štátne inštitúcie a organizácie, pre kraje, mestá, obce a ich príspevkové organizácie.

MODERNIZAČNÝ FOND

Hlavným cieľom Modernizačného fondu je podporiť členské štáty modernizáciou a dekarbonizáciou ich energetických systémov. Modernizačný fond bude podporovať projekty, ktoré pomôžu splniť ciele pre znížovanie emisií skleníkových plynov, zvyšovanie energetickej účinnosti a rozvoja obnoviteľných zdrojov energie. Podpora z fondu bude dopĺňovať

podporu z operačného programu tak, aby sa neprekrývali a zároveň aby bola podpora prístupná čo najširšiemu okruhu žiadateľov a ich technologickým riešeniam.

REACT-EU

REACT-EU (Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe) je iniciatíva, ktorá predstavuje ďalšiu fázu a rozšírenie reakcie na krízu a opatrení na nápravu dôsledkov tejto krízy realizovaných prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus a Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus plus. Prispieje k zelenej, digitálnej a odolnej obnove hospodárstva. REACT-EU dopĺňa do existujúcich programov politiky súdržnosti nové dodatočné zdroje a neuskutočňuje sa na úkor žiadneho iného programu ani neodčerpáva zo zdrojov plánovaných na budúce roky. Celkovo by Slovensko z európskeho protikrizového nástroja malo dostať **až 780 miliónov eur**¹.

2.2 NÁRODNÉ OPERAČNÉ PROGRAMY

Operácie financované z EFRR (cieľa Investovanie pre rast a zamestnanosť), ESF+, KF a FST budú realizované prostredníctvom jedného Programu Slovensko na obdobie 2021 – 2027 (OP Slovensko). Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) bude riadiacim orgánom pre Strategický plán SPP 2023 – 2027 a bude zodpovedné za jeho prípravu, ako aj za implementáciu ENRAF a zároveň riadiacim orgánom pre Operačný program Rybné hospodárstvo na roky 2021 – 2027 (*Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027*).

PROGRAM SLOVENSKO

Celková alokácia Programu Slovensko na programové obdobie 2021 - 2027 činí **12,59 mld.** eur, ktorá je v programe rozdelená v rámci piatich cieľov politík a ich jednotlivých priorít (pozri nasledujúca tabuľka). Najväčšia alokácia presahujúca 2 mld. eur je pridelená na prioritu Dopava (2,18 mld. eur) a prioritu Životné prostredie (2,12 mld. eur). Pre Fond spravodlivej transformácie, ktorý spadá po prioritu 6 bolo vyčlenených celkom 0,44 mld. eur.

Tabuľka 4: Rozdelenie alokácie v rámci priorít Programu Slovensko

Priorita	Celkom EFRR/Kohézny Fond/ESF+	z toho			
		EFRR	Kohézny Fond	ESF+	FST
Cieľ politiky 1: Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT					
1P1: Veda, výskum a inovácie	1 778 050 000 €	1 778 050 000 €	0 €	0 €	0 €
1P2: Digitálna pripojiteľnosť	112 100 000 €	112 100 000 €	0 €	0 €	0 €
Cieľ politiky 2: Prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility					
2P1: Energetická efektívnosť a dekarbonizácia	1 306 549 999 €	1 203 560 749 €	102 989 250 €	0 €	0 €
2P2: Životné prostredie	2 030 497 280 €	1 222 998 360 €	807 498 920 €	0 €	0 €
2P3: Udržateľná mestská mobilita	890 600 000 €	590 500 000 €	300 100 000 €	0 €	0 €
Cieľ politiky 3: Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility					
3P1: Doprava	1 999 903 170 €	789 315 000 €	1 210 588 170 €	0 €	0 €
Cieľ politiky 4: Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv					

¹ Zdroj: <https://www.mirri.gov.sk/aktuality/cko/vicepremierka-remisova-slovensko-dostalo-prve-zalohove-platby-vo-vyske-takmer-76-milionov-eur-z-protikrizoveho-balika-react-eu/>

4P1: Adaptabilný a prístupný trh práce	527 471 548 €	4 206 450 €	0 €	523 265 098 €	0 €
4P2: Kvalitné inkluzívne vzdelávanie	623 293 550 €	269 893 550 €	0 €	353 400 000 €	0 €
4P3: Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu	241 606 000 €	50 000 000 €	0 €	191 606 000 €	0 €
4P4: Záruka pre mladých	283 969 292 €	0 €	0 €	283 969 292 €	0 €
4P5: Aktívne začlenenie a dostupné služby	1 169 957 946 €	556 750 000 €	0 €	613 207 946 €	0 €
4P6: Aktívne začlenenie rómskych komún	269 000 000 €	99 000 000 €	0 €	170 000 000 €	0 €
4P7: Sociálne inovácie a experimenty	68 153 000 €	0 €	0 €	68 153 000 €	0 €
4P8: Potravinová a materiálna deprivácia	68 153 000 €	0 €	0 €	68 153 000 €	0 €
Cieľ politiky 5: Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív					
5P1: Moderné regióny	403 637 715 €	403 637 715 €	0 €	0 €	0 €
Priorita 6: Fond spravodlivej transformácie					
6P1: Fond spravodlivej transformácie	440 658 242 €	0 €	0 €	0 €	440 658 242 €
Priorita 7: Technická pomoc					
7P1-7P4 Technická pomoc	380 134 191 €	225 597 206 €	51 632 243 €	84 543 983 €	18 360 759 €
SPOLU	12 593 734 933 €	7 305 609 030 €	2 472 808 583 €	2 356 298 319 €	459 019 001 €

Zdroj: Program Slovensko verzia 1.0 (apríl 2022)

V nasledujúcej tabuľke je orientačne znázornené prepojenie jednotlivých priorít Programu Slovensko na špecifické ciele PHSR ŽSK 2021+.

Tabuľka 5: Prepojenie Programu Slovensko na ciele PHSR ŽSK 2021+

Špecifický cieľ PHSR ŽSK 2021+ (ŠC)	Priorita
1.1 Vytvoriť podmienky pre udržateľný ekonomický rozvoj kraja a jeho regiónov	PRIORITA 1P1 VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE
1.2 Podporiť inovačné prístupy a výskumno-inovačné aktivity	PRIORITA 1P1 VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE
1.3 Vybudovať flexibilný a adaptabilný systém celoživotného vzdelávania	PRIORITA 4P2 KVALITNÉ INKLUZÍVNE VZDELÁVANIE PRIORITA 4P3 ZRUČNOSTI PRE LEPŠIU ADAPTABILITU A INKLÚZIU
1.4 Vytvoriť priestor pre rozvoj talentu, nadania a kreativity	PRIORITA 1P1 VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE PRIORITA 4P2 KVALITNÉ INKLUZÍVNE VZDELÁVANIE
2.1 Zavádzať princípy obehového hospodárstva a zlepšiť nakladanie s odpadom	PRIORITA 2P1 ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ A DEKARBONIZÁCIA PRIORITA 2P2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
2.2 Podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy	PRIORITA 2P2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
2.3 Zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť produkciu skleníkových plynov	PRIORITA 2P1 ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ A DEKARBONIZÁCIA PRIORITA 2P2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
2.4 Zabezpečiť ochranu prírodných hodnôt	PRIORITA 2P2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.5 Rozvíjať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu	PRIORITA 2P2 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
3.1 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a zlepšiť podmienky pre prevádzku intermodálnych dopravných systémov prepravy nákladov	PRIORITA 2P3 UDRŽATEĽNÁ MESTSKÁ MOBILITA PRIORITA 3P1 DOPRAVA
3.2 Zvýšiť atraktivitu nízkoemisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy	PRIORITA 2P1 ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ A DEKARBONIZÁCIA PRIORITA 2P3 UDRŽATEĽNÁ MESTSKÁ MOBILITA
3.3 Zlepšiť dopravnú dostupnosť územia	PRIORITA 3P1 DOPRAVA
3.4 Zlepšiť dostupnosť k energetickej infraštruktúre	PRIORITA 2P1 ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ A DEKARBONIZÁCIA
3.5 Zlepšiť digitálnu dostupnosť územia	PRIORITA 1P1 VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE PRIORITA 1P2 DIGITÁLNA PRIPOJITEĽNOSŤ
4.1 Udržať a vytvárať dobré pracovné príležitosti	PRIORITA 4P1 ADAPTABILNÝ A PRÍSTUPNÝ TRH PRÁCE PRIORITA 4P3 ZRUČNOSTI PRE LEPŠIU ADAPTABILITU A INKLÚZIU PRIORITA 4P6 AKTÍVNE ZAČLENENIE RÓMSKYCH KOMUNÍT PRIORITA 4P7 SOCIÁLNE INOVÁCIE A EXPERIMENTY
4.2 Zabezpečiť moderné, dostupné, kvalitné a efektívne služby zdravotnej starostlivosti a sociálne služby	PRIORITA 4P5 AKTÍVNE ZAČLENENIE A DOSTUPNÉ SLUŽBY PRIORITA 4P6 AKTÍVNE ZAČLENENIE RÓMSKYCH KOMUNÍT PRIORITA 4P8 POTRAVINOVÁ A MATERIÁLNA DEPRIVÁCIA
4.3 Posilniť rozvoj služieb pre komunitu	PRIORITA 4P5 AKTÍVNE ZAČLENENIE A DOSTUPNÉ SLUŽBY PRIORITA 4P6 AKTÍVNE ZAČLENENIE RÓMSKYCH KOMUNÍT PRIORITA 4P8 POTRAVINOVÁ A MATERIÁLNA DEPRIVÁCIA PRIORITA 5P1 MODERNÉ REGIÓNY
5.1 Rozvíjať miestnu ekonomiku založenú na udržateľnosti ekosystémových služieb	PRIORITA 5P1 MODERNÉ REGIÓNY
5.2 Posilňovať identitu územia, zachovávať a zhodnocovať kultúrne dedičstvo, podporovať kreativitu a rozvíjať živú kultúru	PRIORITA 5P1 MODERNÉ REGIÓNY
5.3 Rozvíjať aktívne komunity a posilňovať územnú spoluprácu	PRIORITA 5P1 MODERNÉ REGIÓNY

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE INTERREG 2021 – 2027 POĽSKO – SLOVENSKO

Program sa sústreďí na štyri najdôležitejšie témy pre spoluprácu:

- životné prostredie a prispôsobenie zmene klímy,
- kultúrne a prírodné dedičstvo, udržateľný cestovný ruch,
- cezhraničná mobilita,

- spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia.

Programová oblasť sa rozprestiera na oboch stranách Karpát. Horské oblasti predstavujú jedinečné bohatstvo pohraničia. Niekedy však obyvateľom pohraničia a turistom sťažujú rýchle a pohodlné cestovanie.

Rozloha programovej oblasti je viac ako 39 tisíc km², z čoho sa takmer 60 % nachádza na poľskej strane. Na Slovensku programová oblasť zahŕňa – Žilinský samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj a okres Spišská Nová Ves v Košickom samosprávnom kraji. V roku 2018 dosiahol počet obyvateľov programovej oblasti takmer 5,2 milióna, z ktorých približne 70 % žilo na poľskej strane.

Tabuľka 6: Priority a špecifické ciele programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Poľsko – Slovensko

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
1. K prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničia	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	1. zmierňovanie negatívnych následkov zmeny klímy v cezhraničnom meradle vrátane živelných pohrôm, 2. zlepšenie spolupráce v oblasti krízového riadenia vrátane výmeny skúseností/spoločných školení záchranných zložiek/štandardizácie vybavenia záchranných zložiek na území pohraničia, 3. analýzy a stratégie zamerané na vypracovanie akčných plánov a pilotné riešenia, ktorých cieľom je predchádzať negatívnym následkom zmeny klímy v cezhraničnom meradle, najmä v podobe živelných pohrôm, 4. edukačno-propagačné aktivity zvyšujúce povedomie obyvateľov o aktivitách v oblasti adaptačných a mitigačných opatrení voči zmene klímy, ktoré sa budú realizovať výlučne ako doplnkové aktivity pre prvé tri typy aktivít.
	Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia	1. ochrana a zlepšenie stavu území vzácnych z prírodného hľadiska, 2. predchádzanie šíreniu a výskytu invázných druhov, 3. analýzy, stratégie, pilotné riešenia v rámci spracovania akčných plánov na ochranu alebo tvorenie foriem ochrany prírody a zachovanie cezhraničných ekologických koridorov, 4. edukačno-informačné aktivity zamerané na zvýšenie verejného povedomia o biodiverzite (len ako doplnenie prvých troch typov aktivít).
2. Prepojenejšie pohraničia	Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility	1. zlepšenie kvality cestnej infraštruktúry cezhraničného charakteru so zohľadnením aspektov udržateľnej dopravy, 2. zlepšenie dostupnosti atraktivít cestovného ruchu s cezhraničným významom zavedením verejnej dopravy a/alebo ekologických dopravných prostriedkov.
3. Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničia	Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie	1. podpora rozvoja cezhraničných konkurencieschopných/inovatívnych / integrovaných produktov/služieb/ponúk cestovného ruchu s cieľom zvýšiť úlohu kultúry a cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji a sociálnom začlenení, 2. zachovanie, sprístupnenie a propagácia hmotného a nehmotného kultúrneho a prírodného dedičstva s cezhraničným významom,

		<p>3. tvorba systémov informácie a propagácie cestovného ruchu popularizujúcich PO ako atraktívnu destináciu cestovného ruchu,</p> <p>4. tvorba ľudského kapitálu a zlepšovanie informovanosti predovšetkým propagáciou riešení z oblasti udržateľného cestovného ruchu a požiadaviek Európskej zelenej dohody (vrátane Nového európskeho Bauhausu) a digitálnych zručností.</p>
4. Spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia	Posilňovanie inštitucionálnej kapacity orgánov verejnej moci, najmä tých, ktoré sú oprávnené riadiť osobitné územie, ako aj zainteresovaných strán	<p>1. budovanie inštitucionálnych kapacít verejných inštitúcií,</p> <p>2. posilňovanie spolupráce a kapacít inštitúcií ponúkajúcich služby v pohraničí,</p> <p>3. cezhraničné analýzy, stratégie a akčné plány.</p>
	Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“	<p>1. podpora spolupráce pre budovanie cezhraničných partnerstiev,</p> <p>2. podpora miestnych cezhraničných iniciatív vyvíjaných pre zlepšenie kvality života v pohraničí,</p> <p>3. posilňovanie cezhraničnej integrácie a budovanie spoločnej identity obyvateľov pohraničia,</p> <p>4. výmena dobrej praxe, propagácia spolupráce zameranej na spoločné riešenia v oblasti životného prostredia a nízkouhlíkového hospodárstva,</p> <p>5. zvyšovanie povedomia a propagácia proekologického správania obyvateľov pohraničia.</p>

Zdroj: Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Poľsko – Slovensko (verzia december 2021)

V programovom období 2021 - 2027 bude riadiacim orgánom programu Ministerstvo fondov a regionálnej politiky Poľskej republiky. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR) bude Národným orgánom. Celková alokácia EÚ na program bez financií na technickú pomoc činí 120 828 471 eur. Miera spolufinancovania bude 80 %.

Tabuľka 7: Alokácie z programu Interreg Poľsko – Slovensko

Prioritná os (PO)	Názov PO	Celková alokácia z EFRR bez technickej pomoci
1.	K prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničia	24 830 251,00 €
2.	Prepojenejšie pohraničia	23 005 741,00 €
3.	Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničia	62 649 562,00 €
4.	Spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia	10 342 917,00 €
Spolu		120 828 471,00 €

Zdroj: Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Poľsko – Slovensko (verzia december 2021)

PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE INTERREG 2021 – 2027 SLOVENSKO – ČESKO

Kľúčové problémy, na ktoré sa program zameria, sú:

- **Životné prostredie**
 - manažment katastrof
 - prispôsobenie ekosystémov na klimatické zmeny
 - zachovanie a obnova biodiverzity
 - znižovanie znečistenia

- **Vzdelávanie**
 - výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo
- **Kultúra a cestovný ruch**
 - zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva
 - produkty cestovného ruchu a ich propagácia
- **Inštitucionálna spolupráca**
 - spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia
- **Miestne iniciatívy – Fond malých projektov**
 - vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

Tabuľka 8: Priority a špecifické ciele programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 - 2027 Slovensko – Česko

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
1.1 Životné prostredie	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	1. Zber a výmena dát, informácií a skúseností 2. Realizácia spoločných stratégií a akčných plánov 3. Zvyšovanie povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy
	Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia	1. Zber a výmena dát, informácií a skúseností 2. Realizácia spoločných stratégií a akčných plánov 3. Osvetové aktivity o potrebe zachovania biodiverzity
2.1 Vzdelávanie	Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu	1. Výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo
2.2 Kultúra a cestovný ruch	Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie	1. Zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva 2. Spolupráca a výmena skúseností pri vytváraní a propagácii komplexných produktov cestovného ruchu
3.1 Inštitucionálna spolupráca	Zvyšovanie efektivity verejnej správy podporou právnej a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi, aktérmi občianskej spoločnosti a inštitúciami, najmä s ohľadom na riešenie právnych a iných prekážok v pohraničných regiónoch	1. Spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia
3.2 Miestne iniciatívy	Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“	1. Vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

Zdroj: Program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Česko 2021 – 2027 (4. 4. 2022)

Programovou oblasťou sú na Slovensku regióny NUTS III Trnavský samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj a Žilinský samosprávny kraj, v Českej republike Juhomoravský kraj, Zlínsky kraj a Moravskosliezsky kraj.

V programovom období 2021 - 2027 bude program riadiť Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR), ktoré pôsobí ako riadiaci orgán a Spoločný technický sekretariát v úzkej spolupráci so zástupcami oboch členských štátov. Celková alokácia EÚ na program (bez financií na technickú pomoc) činí 79 741 680 eur. Miera spolufinancovania bude 80 %.

Tabuľka 9: Alokácie v rámci prioritných os z programu Interreg SR - ČR

Prioritná os (PO)	Názov PO	Celková alokácia z EFRR bez technickej pomoci
1.1	Životné prostredie	19 935 420,00 €
2.1	Vzdelávanie	7 176 751,00 €
2.2	Kultúra a cestovný ruch	43 060 507,00 €
3.1	Inštitucionálna spolupráca	4 784 501,00 €
3.2	Miestne iniciatívy	4 784 501,00 €
Spolu		79 741 680,00 €

Zdroj: Program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Česko 2021 – 2027 (4. 4. 2022)

2.3 INTEGROVANÝ ÚZEMNÝ PRÍSTUP V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2021 – 2027

Vzhľadom na nízku mieru čerpania EFRR prostredníctvom IROP v rokoch 2014 – 2020, ako aj na nízku schopnosť riešiť základný problém pretrvávajúcich regionálnych rozdielov sa rozhodlo nadviazať na poučenia z najlepších postupov iných členských štátov EÚ a prijať územný prístup. V súvislosti s rozdelením kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja definovaných slovenskou legislatívou vznikli na realizáciu integrovaných územných investícií dva typy štruktúr spolupráce - jeden na úrovni NUTS3 a druhý na úrovni mestských funkčných regiónov. Tieto dve štruktúry sú koordinované na regionálnej úrovni prostredníctvom regionálnych rád pre partnerstvo, pričom sa však zachováva autonómia vykonávania mechanizmu SUD.

3. FINANČNÝ PLÁN

Tabuľka 10: Indikatívny časový plán čerpania EŠIF v rámci Programu Slovensko 2021 – 2027

EŠIF	2021	2022	2023	2024	2025	2026*	2027*	Spolu
EFRR	0 €	1 173 096 016 €	1 212 573 387 €	1 262 046 622 €	1 314 392 235 €	1 142 559 581 €	1 200 941 189 €	7 305 609 030 €
ESF+	0 €	378 313 907 €	391 056 708 €	407 018 334 €	423 924 377 €	368 545 130 €	387 439 863 €	2 356 298 319 €
FST	0 €	162 320 974 €	164 928 335 €	35 449 653 €	36 023 467 €	29 849 788 €	30 446 784 €	459 019 001 €
KF	0 €	397 043 175 €	410 410 121 €	427 157 169 €	444 888 995 €	386 752 586 €	406 556 537 €	2 472 808 583 €
ENRAF	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Spolu	0 €	2 110 774 072 €	2 178 968 551 €	2 131 671 778 €	2 219 229 074 €	1 927 707 085 €	2 025 384 373 €	12 593 734 933 €

*Rok 2026 a 2027 zahŕňa finančné rozpočtové prostriedky vrátane sumy flexibility.

Zdroj: Program Slovensko verzia 1.0 (december 2021)

Tabuľka 11: Indikatívny časový plán čerpania EŠIF v rámci cieľa Európska územná spolupráca (cezhraničná spolupráca) - program Interreg PL - SK a program Interreg SR - ČR (vrátane Technickej pomoci)

Názov programu	EŠIF	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Interreg Poľsko – Slovensko	129 284 462 €	17 390 306 €	17 738 112 €	18 092 874 €	18 454 732 €	18 823 827 €	19 200 303 €	19 584 309 €
Interreg Slovensko – Česko	85 323 597 €	11 477 044 €	11 706 585 €	11 940 717 €	12 179 531 €	12 423 121 €	12 671 584 €	12 925 016 €
Spolu	214 608 059 €	28 867 350 €	29 444 697 €	30 033 591 €	30 634 263 €	31 246 948 €	31 871 887 €	32 509 325 €

Zdroj: Vlastný výpočet na základe zverejnených finančných plánov v operačných programoch